

„Białorutenistyka Białostocka”, t. 1, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2009, ss. 244.

W roku 2009, nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu w Białymstoku, ukazał się pierwszy tom periodyku „Białorutenistyka Białostocka”. Jego wydanie sfinansowano ze środków Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku i Centrum Kultury Białoruskiej przy Ambasadzie Republiki Białoruś w Polsce.

„Białorutenistyka Białostocka” to rocznik naukowo-teoretyczny poświęcony badaniom literatury i języka białoruskiego. Składa się z sześciu działów: *Literaturoznawstwo*, *Językoznawstwo*, *Debiuty naukowe*, *Varia*, *Recenzje* i *Да 70-годдзя а. Рыгора Сасны*. Zamieszczone prace napisane zostały w języku białoruskim i polskim, a ich autorami są literaturoznawcy i językoznawcy z takich ośrodków naukowych, jak Mińsk, Grodno, Homel, Białystok, Olsztyn, Opole i Moskwa. Redaktorem czasopismu jest poetka, literaturoznawca, profesor Katedry Filologii Białoruskiej Uniwersytetu w Białymstoku Halina Twaranowicz.

W pierwszej części recenzowanego tomu znalazło się jedenaście artykułów z różnych okresów na temat literatury białoruskiej. Dwa spośród nich napisano w języku polskim, pozostałe zaś w języku białoruskim. Znany polski historyk literatury Jan Czykwin poświęcił swój artykuł twórczości Natalii Arsienniewej (*Народ як аксіялагічная праблема ў творчасці Наталлі Арсенневай*, s. 7–16). W kolejnych dwóch pracach poddano analizie prozę Maksima Hareckiego. Rusłan Kazłowski przedstawił *Мастацкую адметнасць ў прозе Максіма Гарэцкага* (s. 17–32), a Tamara Tarasowa – *Экзістэнцыяльны патэнцыял прозы Максіма Гарэцкага* (s. 33–50). Olsztyńska badaczka Irena Rudziewicz przeanalizowała *Kult ziemi w twórczości Franciszka Bahuszewicza* (s. 75–83), z kolei Tomasz Wielg omówił *Obraz społeczeństwa białoruskiego w przeddzień powstania styczniowego w powieści Uładzimira Karaškiewicza „Kłosy pod sierpem twoim”* (s. 101–113). W dziale *Literaturoznawstwo* zamieszczono także artykuły poświęcone takim białoruskim twórcom, jak Jan Czeczot (Іаанна Васілюк, s. 125–137), Wincuk Adważny (Ала Петрушкевіч, s. 115–124), Janka Bryl (Анна Альштынюк, s. 139–150), Michaś Stralcow (Ірына Хаванская, s. 151–158) i Aleś Piśmiankow (Вольга Шынкарэнка, s. 85–99).

Dział *Językoznawstwo* omawianego periodyku zawiera trzy białoruskojęzyczne artykuły: Wolga Liaszczyńska omówiła *Культурныя эталоны*

і стэрэатыпы ў дыядзе беларускіх фразеалагізмаў „праўда – няпраўда” (s. 159–170), Sniażana Asabina przeanalizowała *Стылістычныя функцыі прыказак (на матэрыяле з твораў Міхася Лынькова)* (s. 171–178), a Ludmiła Zajcawa zaprezentowała *Квазісімволіку кампанентаў галава–head, рука–hand–arm, хвост–tail у беларускіх і англійскіх фразеалагізмах* (s. 179–189).

W dziale *Debiuty Naukowe* zostały zaprezentowane dwa artykuły młodych literaturoznawców Doroty Nikołajuk (*Жанрава-стылявыя асаблівасці „Жыцця Еўфрасінні Полацкай”*, s. 191–201) i Sylwii Bazyłuk (*Праблема добра і зла ў апавесці Васіля Быкава „Круглянскі мост”*, s. 203–215). Oba artykuły zostały stworzone na podstawie prac magisterskich (*Жыцце Еўфрасінні Полацкай* i *Вобраз дзяцей у беларускай прозе пра вайну*) napisanych w roku 2009 w Katedrze Filologii Białoruskiej na Uniwersytecie w Białymstoku pod kierownictwem profesor Haliny Twaranowicz.

W dziale *Varia* znalazła się publikacja białoruskiej badaczki Anżeły Melnikawaj pt. *Сапраўднасць няспешнага быцця (проза Марыі Вайцяшонак)* (s. 217–225). Z kolei dział *Recenzje* zawiera cztery prace. Jedna z nich jest napisana w języku polskim, reszta w języku białoruskim. Krytyce zostały poddane prace Michała Bułachawa (Людміла Зарэмба, s. 227–230), Lawona Barszewskiego i Adama Pomorskiego (Irena Chowańska, s. 230–232), Wolgi Laszczyńskiej (Зоя Шведава, s. 232–235) oraz Anżeły Mielnikawej (Вольга Шынкарэнка, s. 235–238).

Omawiany periodyk zamyka dział *Да 70-годдзя а. Рыгора Сасны*. Znajduje się w nim publikacja pt. *Нястомны даследчык гісторыі праваслаўнай Беластоцчыны*. Jej autorzy Juryj Łabyncaw i Larysa Szczawinskaja przedstawiają sylwetkę polskiego duchownego prawosławnego, publicysty i historyka o. Grzegorza Sosny i jego żony m. Antoniny Troc.

Prezentowany rocznik „Białorutenistyka Białostocka” zasługuje na szczególną uwagę, gdyż stanowi ważny wkład do badań nad literaturą i językiem białoruskim. Zamieszczone w nim różnorodne materiały są ciekawe i godne polecenia nie tylko dla studentów, naukowców, ale również dla tych wszystkich, którzy żywo interesują się literaturą i językiem białoruskim.

Irena Chowańska